

формувати інтелектуальну й технічно освічену особистість, яка здатна швидко адаптуватися до швидких змін в суспільстві.

Бібліографія:

1. Дидактика технологического образования : книга для учителя. / под ред. П. Р. Атутова. – М. : ИОСО РАО, 1998. – Ч. 2. – 176 с.
2. Ильин Г.Л. Теоретические основы проектного образования – Казань, 1995. – 272 с.
3. Коберник О.М. Проектно-технологічна система трудового навчання. // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – № 4. – С. 8-12.
4. Матяш Н.В. Психология проектной деятельности в условиях технологического образования. – Мозырь : Белый ветер, 2000. – 286 с.
5. Методика трудового навчання: проектно - технологічний підхід : навчальний посібник / Бербец В. В., Дубова Н. В., Коберник О. М. [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Коберника, В. К. Сидоренка. – Умань : КопіЦентр, 2007. – 204 с.
6. Поливанова, К.Н. Проектная деятельность школьников: пособие для учителя. – М. : Просвещение, 2008. – 192 с.

*Лариса Олексюк-Казо,
доцент,
Ігор Казо
доцент, к.ф-м.н.*

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВА ТВОРЧИСТЬ ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНО-ПРОФЕСІЙНОГО ФОРМУВАННЯ ФАХІВЦЯ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.

Сучасні умови, світові тенденції і суспільні виклики вимагають підвищення якості позашкільної освіти. Державна освітня політика спрямована на модернізацію змісту, форм і методів позашкільної освіти з врахуванням

національних традиційних особливостей та сучасних підходів. Пріоритетним завданням для позашкільної освіти є зростання професійної компетентності фахівців закладів позашкільної освіти.

Практичне вирішення завдань неможливе без кваліфікованої підготовки педагогів для позашкільної освіти. Важливою складовою покращення потенціалу позашкільної освіти є її відповідність сучасним стратегічним напрямкам розвитку.

Теоретичні засади професійної підготовки і формування особистості педагогів розглянуто в працях О. Абдуліної, І. Зязюна, В. Сластьоніна. Зміст і методи навчання у закладах вищої освіти – в роботах І. Богданової, В. Онищука, М. Фіцули. Певні окремі питання висвітлюються А. Алексюком, В. Бондарем, С. Гончаренком, О. Морозом. Питання професійно-педагогічної технології розкриті науковцями: О. Коберніком, В. Сидоренком, Д. Тхоржевським.

Наукові дослідження О. Биковської, Т. Сущенко, В. Вербицького, Г. Пустовіта, О. Рудницької розглядають окремі питання методологічних основ позашкільної освіти та присвячені питанням навчання і виховання в закладах позашкільної освіти, а також визначають основні завдання позашкільної освіти, педагогічні технології підготовки майбутніх фахівців для роботи з дітьми.

Аналіз літературних джерел та вивчення передового досвіду керівників гурткової роботи показують, що питання підготовки майбутнього педагога до організації художньо-естетичного напрямку в позашкільній освіті на основі декоративно-прикладної творчості залишається мало вивченим та розробленим.

Наукові дослідження сучасних педагогів та вчених визначають актуальним завданням для позашкільної освіти творчий компетентнісний підхід, який сприяє розвитку фантазії, креативності, творчої уяви, розвитку людської особистості, оволодіння суспільним досвідом.

В закладах позашкільної освіти більше половини дітей охоплені художньо-естетичними гуртками. В тому числі і гуртки з декоративно-ужиткової творчості. Тому знання, уміння і навички з декоративно-ужиткової творчості вкрай необхідно дати майбутньому педагогові-дошкільнику під час навчання у вищому

закладі освіти. Для цього в навчальні плани бакалаврів, які пов'язані з підготовкою фахівців для позашкілля, включені такі дисципліни «Практикум з позашкільної освіти» та «Спецкурс з художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти».

Для формування змісту освіти існує загальноприйнята система наукових вимог, серед яких визначені мета і завдання навчання та виховання, відповідність сучасним вимогам і можливостям особистості, науковість змісту освіти, полікультурність, Формування наукового світогляду, інтегративність, єдність змістової і процесуальної сторін освіти, відповідність основних компонентів освіти структурі базової культури особистості, послідовність в плануванні змісту, відповідність рівню підготовки, доступність і підтримка світових стандартів.

Декоративно-ужиткова творчість відкриває для студентів самобутню культуру України, знайомить з творчістю народів світу, з природою та її впливом на творчість, способами діяльності, з технологіями окремих видів декоративно-ужиткової творчості, формує уміння і навички практичної роботи, творчої пошукової діяльності, а також виховує естетично, художньо, емоційно та морально особистість.

Введення курсів з вивчення декоративно-ужиткової творчості є актуальним завданням, яке викликано необхідністю теоретичної та практичної підготовки майбутніх педагогів до організації художньо-естетичного напрямку в гуртковій роботі на прикладі декоративно-ужиткової творчості та недостатньої розробки їх змістового наповнення.

Для кращого розуміння даної проблеми потрібно розглянути поняття декоративно-ужиткової творчості. Декоративно-ужиткова творчість формується на ґрунті декоративно-прикладного мистецтва, яке художньо-естетично формує матеріальне середовище, створене людиною. Це складне і багатовекторне художнє явище, яке формує духовну культуру особистості. Декоративно-ужиткова творчість – це творчість широких народних мас. Вона є одним із видів народної творчості, яка є історичним підґрунтям розвитку світової художньої

культури. Декоративно-ужиткова творчість має колективний характер і живе у зв'язку з історичним минулим, спираючись на композиційні закономірності та збагачуючись новим досвідом.

Декоративно-ужиткова творчість, як освітній компонент, має комплексне спрямування з між предметними зв'язками.

Предметом вивчення дисципліни «Практикум з позашкільної освіти» є технології художньої обробки паперу, тканини, деревини та металу», для дисципліни «Спецкурс з художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти» - технології художньої обробки матеріалів з використанням екологічних матеріалів.

Метою курсів є створення фундаменту для підготовки творчого педагога, становлення його професійної майстерності, забезпечення системою знань технологій і технік декоративно-ужиткової творчості, формування практичних умінь і навичок використання композиційних закономірностей, виховання патріотизму та інтернаціоналізму, розвиток духовності особистості.

Найістотнішим завданням викладача є освітня мета, що полягає у формуванні пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентностей.

Дисципліна «Практикум з позашкільної освіти» складається з чотирьох модулів, кожний з яких знайомить студентів з певними напрямками декоративно-ужиткової творчості.

Зміст дисциплін «Практикум з позашкільної освіти» та «Спецкурс художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти» реалізується в кредитно-модульній системі. Навчальний матеріал підбирається так, щоб у вигляді змістового модуля міг забезпечити досягнення кожним студентом поставленої перед ним дидактичної мети. Навчальний матеріал кожного модуля має вигляд завершеного блоку, що дає можливість побудувати єдину змістову лінію навчання.

Зміст даних дисциплін, основою яких є декоративно-ужиткова творчість, забезпечує оволодіння професійними компетентностями: загальнокультурною,

особистісного самовдосконалення, пізнавальною, ціннісно-змістовою і творчою, які готують до професії педагога і орієнтовані на результат.

В модулі 1, який називається «Художні роботи з папером», студенти опановують технології аплікації, витинанки, квілінгу, оригамі, пап'є-маше. Знайомляться з історією кожного виду творчості, технологічними особливостями, виготовляють творчі композиції.

В модулі 2 під назвою «Художня обробка деревини» відбувається знайомство з розписом деревини, різьбленням, пірографією, студенти вчаться виготовляти українську дерев'яну іграшку та сувеніри з деревини. Модуль 3 «Вишивання» розкриває перед майбутніми педагогами світ української народної вишивки: види простих декоративних швів, шви гладдю, лічильні шви та мережки. Художнє оздоблення тканини за допомогою вишивки має багато цікавих технологій і технік. Студенти вчаться оздоблювати вишивкою серветки, рушники та одяг, закріплюючи набуті вміння та навички технології вишивання.

Модуль 4 «Технології роботи з дротом» є надзвичайно цікавими, корисними та пізнавальними для студентів, оскільки вони знайомляться з технологічними операціями, які не зустрічаються у раніше вивчених видах декоративно-ужиткового мистецтва, а саме: гнуття і відрізання дроту, паяння. Студенти одержують знання видів дроту, вчаться виготовляти площинні підставки, кулони, плетені браслети, панно, брелоки, кошики, сумки, скриньки тощо.

«Спецкурс з художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти» доповнює знання та уміння декоративно-ужиткової творчості роботою з природними матеріалами, студенти знайомляться з технологіями флористики, створенням топіарію, вчаться використовувати різноманітні природні матеріали для творчості.

На лабораторних заняттях викладач знайомить студентів з українською символікою, що використовується в декоративно-ужитковій творчості: «Деревом життя», сонарними і люнарними знаками, символікою кольорів,

рослин і тварин. Вивчаються основні композиційні закономірності художньої творчості.

Студенти під час занять та при виконанні самостійної роботи вчать створювати декоративно-ужиткові композиції за допомогою вивчених технологій. Роботи студентів виставляються на підсумкові виставки в кінці кожного семестру.

Декоративно-ужиткова творчість об'єднує дві визначені лінії – фундаментальну та прикладну. Теоретична частина кожної лабораторної роботи формує у свідомості студента інформаційну складову: поняття творчості, мистецтва, технологій, композиції, символіки тощо. Прикладна практична частина прищеплює навички творчості, вміння творити красу. Самостійна робота має системний характер і співвідноситься з теоретичним та практичним матеріалом.

Бібліографія:

1. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник/ О.П.Рудницька – Тернопіль: навчальна книга. – Богдан, 2005. – 360 с.
2. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка: теорія, історія, практика: наук.–метод. посібник/ Т.І. Сущенко – К.: НЦ МАН, 2011. – 244 с.